

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal:
Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgőnycim: Közlöny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.
Egyes szám ára 2 lél, vasárnap
3 lél. Bucurestiben 50 banival
több.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egész évre 480 Lél.
Fél évre 240 Lél.
Negyed évre 120 Lél.
Havonta 40 Lél.
Hirdetések díjazás szerint
Megjelenik naponta reggel.

Felélő szerkesztő:

Károly József.

A Mold-ügy,

amely hatalmas folyamra megduzzadva indult el Aradról, a legfantasztikusabb formában bejárta az európai világsajtót és ártatlan kis vizecskévé összezsugorodva tért vissza ismét kiindulási pontjára: Aradra. Mold József először a MÁV-nak, majd utóbb a CFR-nek volt kis hatáskörű tisztviselője és egy szép napon nagy emberre lépett elő: komoly lapok komoly hasábjainak állandó alakjává nőtte ki magát, először hivatali szabálytalanságot követett el, később már nagyarányú sikkasztásokat is rábizonyítottak, azután megtették gyilkosnak, majd megölték vele még két-három embert, hogy aztán rástíssék a tízenlétszerez tömeggyilkosság vádját. Mold József ügye egyszerre világ szenzáció lett. Párisi, berlini és bécsi lapok az esetet a Pittavalhoz hasonlították és egy bécsi nagy filmgyár felküldte emberét Aradra, hogy az itt felvételeket eszközöljön és játszassa le színpadokkal az egész „drámát.”

Hogy milyen logikátlanság, lelkiismeretlenség és sokszor a humorig menő tájékozatlanság uralkodott a Mold-ügy körül, jellemző, hogy még akkor is meggyilkoltatták Molddal egy-egy „áldozatát,” amikor Mold börtönben ült erős őrizet alatt és az áldozat sok százkilométerre volt tőle.

Most aztán pont került a nagy rémregény végére. Bucurestből komoly urakat küldtek le az ügy megvizsgálására, két vasúti vezérfelügyelő hónapokig bujta az aktákat, hallgatta ki az embereket és rájöttek, hogy semmitféle sikkasztás nem történt, hiszen Mold vasúti jóléti intézményeket kezel, már pedig ezek tudvalevőleg nem dolgozhatnak nyereségre, hisz jóléti intézményeket szolgáltak. Minden ilyen intézménynél a deficit az intézményt fenntartó szervezet vagy testület kárára szokták elkönyvegni. Aztán egyszerre csak feltámadtak a meggyilkoltak is, aki pedig gyanus körülmények között halt meg, az egyszerre természetes halállal mult ki a világból. Még hivatali szabálytalanságot is nehéz rábizonyítani a gyilkosra. Ilyen körülmények között a vád sorra megdőlnék és ne csodálkozzunk azon, ha a többszörös „gyilkos” sikkasztó, szélhámos, rabló és még sok egyéb csak egyszerre megjelenik az emberek között. Moldból a pletyka és a tájékozatlanság csinált regényhőst a regényhős most visszavédlik újra szülőke kis hivatalnokká

Lemondott a német kormány

(Tisztán polgári kormány előtérben. — A szociálisták nem egednek. — Hitler harcias nyilatkozata. A francia sajtó pesszimista.)

(A Közlöny távirati tudósítása.) Ami még tegnap híresztelés volt, ma megtörtént: a Ruhr-kapituláció afáiró Stresemann-kormány beadta lemondását. A kormány szociáldemokrata és polgári tagjai között az ellentétek annyira kiélesedtek, hogy a kormány kényszerült távozni. Ebert elnök ismét Stresemann-t bizta meg kormányalakítással és úgy a francia, mint az angol sajtó szívesen is veszi át, mert benne a jóvátételei kötelezettségek teljesítőjét látják. — Legújabb távirataink a következők:

A kormány benyújtja lemondását.

Berlinből táviratozzák: A kormány éjjel fél tizenkét órakor minisztertanácsot tartott, ami után beadta lemondását Ebert elnöknek. Az elnök a döntés jogát fentartotta magának. A következő kormányról még semmi pozitívum nincsen, belpolitikai körökben is csak találgatások folynak. Általában úgy vélik, hogy Ebert elnök újból Stresemann-t bizza meg a kormányalakítással, aki tisztán polgári kormány összeállítását kísérel meg

a centrum, demokrata, német nemzeti, nép és bajor néppártokból. Beszélnek a német nemzetiek bevonásáról is, ez esetben azonban szinte lehetetlen Stresemann miniszterelnöksége. Más forrás szerint a parlament körök kevésbé remélik, hogy a mostani pártszövetség fennmarad. Valószínűleg újra visszatérnek a koalícióhoz vagyis a pártszövetséghez, amely pártok között a szociáldemokraták nem foglalnak helyet.

A szociáldemokraták viszont, különösen Hilferding pénzügyminiszter nem hajlandók lemondani a pénzügyi tárcáról. Olyan hírek is vannak, hogy Hilferdinget tárca cserélésre akarják rábírní. A kormány munkáját megkönnyíteni kívánt felhatalmazási javaslat által megpendített gazdasági rendetkezések kibocsátása tekintetében a szociáldemokraták megegyeztek, a szociálpolitikai kérdéseknek rendeleti utón való eljntézését azonban nem fogadják el, mert féltek a nyolc órási munkaidőt.

Izgalom a lemondás miatt.

Berlinből táviratozzák: A lapok rendkívüli kiadásokban hozták a kormány lemondásának híreit. A hír óriási izgalmat váltott ki mindentelét. A német főváros a legva-

dabb hírekkel van telve, jobb és baloldali puccsokról beszélnek. Stresemann és a kormányt az bírta rá a lemondásra, hogy megszünt az egység a kormány kebelében, a szociálisták kijelentették, hogy a nemzetiekkel nem maradnak együtt. A kormány nem bizonyult elég erősnek a bajorországi jobboldali mozgalmak elfojtásában. Másrészt Stresemann mélyen csalódott Poincareban. Azt hitte, hogy a francia kormány megértően fogja fogadni a passzív rezisztencia feladását, azonban a francia kormány részéről az engedékenységnél semmi jelét sem lehetett észlelni.

A francia sajtó és Stresemann.

Párisból táviratozzák: A francia sajtó rendkívül komolyan mondja a német kormányválságot. A sajtó úgy véli, hogy Stresemann lemondását nem lehet könnyen venni, mert bukása a rend megszűnését jelenti. Németország rendje egyetlen garancia a kontinens egyensúlyára, valamint a jóvátételei fizetésekre. A sajtó Baldwint és Poincaret teszi felelőssé az összeomlás napján elkövetkezendőért.

A romboló Hitler.

Londonból táviratozzák: A Daily Mailnek müncheni tudósítójának Hitler elmondotta, hogy a kormány elleni izgalom legfőbb oka a passzív rezisztencia megszüntetése. Ha a Ruhr-vidéken a kormány minden gyárat, bányát, kohót felgyújtott volna annak idején, úgy Poincaré a halálba mentelt volna és úgy járt volna ő is, mint az őg Moszkvában menetelő Napoleon. A Giornale D'Italia komolyan figyelmezteti a németeket, hogy óvakodjanak kétségbeesett lépéstől, mert a birodalom egysége széthullana és a német

nép ismét a Napoleon-korszakbeli szomorú helyzetbe kerülhet.

Miért nem indulhat meg a munka a Ruhr-vidéken.

Berlinből táviratozzák: A Wolff ügytársaság szerint bár a németek a passzív rezisztencia abbahagyását pontosan végrehajtják, a Ruhr-vidéken a franciák még mindig nincsenek megelégedve. Több kohóban a németek elrendelték a munka megkezdését, de a franciák a rendszabályok enyhítésében semmit sem tesznek. A németek különösen a vasutasoknak adott feltételekért vannak elkésredve. Miután a franciák még a szakszervezetekkel sem akarnak tárgyalni, megállapítható, hogy a Ruhr-vidék gazdasági élet visszaállítása csak a franciák akadémikuskodásáért jutott zátouyra.

Fosztogatják a földeket.

Berlinből táviratozzák: A nagyobb városok mellett fekvő birtokokra vonatkozó nagyszámú bandák utaznak ki, akik fényes nappal egyszerűen nekiállnak a termésnek és elhordják azt. A mezőrendőrség nem bír a nagyszámú bandákkal.

Dolgoznak a kommunisták.

Münchenből táviratozzák: A kommunisták a legutóbbi napokban ismét megkezdtek az utcákon röpirat és plakátpropagandájukat. A felhívásokban a Kahr-diktatura és a szociáldemokratákkal egységes munkás front ellen foglalnak állást. A rendőrség a plakátokat minden esetben eltávolította.

Drezdából táviratozzák: A védőrség parancsnoksága hivatalos jelemben közli, hogy Freibergben tegnap este a birodalmi őrség több tagját, amikor azok egy tánchelyiséget elhagytak, hatat emberek vettek körül és fenyegető magatartást tanúsítottak velük szemben. Erre a birodalmi őrség tagjai oldal fegyverüket használták és több polgári egyént megsebesítettek.

A német kölcsön.

Berlinből táviratozzák: Az aranyárka kölcsönjegyzése igen biztatóan halad. Eddig összesen 164.241.186 aranyárkát jegyezték. Ebből márkában 129.788.194 aranyárkaértéket, devizákban 30.852.809 aranyárkát, dollárban 2.596.553 aranyárka értékét és aranyárkára szóló utalványokban 986.630 aranyárka értékét

A nagyipar hitelintézete.

(A Bánáti Gyárosok Szövetségének ülése Temesvárott.)

(Saját tudósítónktól.) A Bánáti Gyárosok Szövetsége tegnap jelentős értekezletet tartott, amelyet az alapításban lévő *Nemzeti Hitelintézet* ügyének szentelt.

Az értekezletet, amelyen a szövetség temesvári tagjainak valamennyije vett részt, Szana Zsigmond elnök nyitotta meg, aki változta a nagyipar mai súlyos pénzügyi helyzetét, amely az állami és a finansziális gondoskodást mulasztatlanul szükségessé teszi. Örömmel kell tehát üdvözölni azt az életre hívandó intézményt, amely a hiányzó tőkét fogja a nagyipari termelésnek rendelkezésére bocsátani. A nagyipar feltétlenül ki akarja venni részét az egész ország közgazdaságára nézve felelősen fontos intézmény létrehozásából.

Vidrighin Bucur, a Banca Nationala kiküldötté ismerteti az alapításban lévő Nemzeti Hitelintézet céljait és arra hívja fel a gyári érdekeltség figyelmét, hogy az alapítási tervezet szerint a magántőke által jegyzendő 100 millió leinyi részvénybe való tőkebefektetés épenséggel nem tekinthető áldozatnak, hanem kitűnő elhelyezésnek, mert a hitelintézet részvényei a lebonyolítandó hatalmas üzletek miatt pompásan fognak jövedelmezni. Reá mutat arra, hogy az intézménynek szinte korlátlan hitel

fog rendelkezésére állani, mivel a Nemzeti Bankban és a törvény által biztosított pénztári jegyek kibocsátásának jogában hatalmas hitelforrást nyer. Mindenképpen ajánlja tehát, hogy a bánáti nagyipar a hitelintézet részvényeinek jegyzésében jó példával járjon elől.

Dobrovicescu Sianate, a Banca Nationala temesvári igazgatója kifejti, hogy a Nemzeti Bank szabályzatai miatt eddig nem volt képes a gyáripart a szükséges mérvben tőkékkel ellátni. Az Ipari Hitelintézet lehetővé fogja tenni, hogy a Banca Nationala közvetve a legtágabb mérvben teljesítse köteleességét a nagyipari termelés iránt. A nagyipar saját érdeke, hogy ez az intézet minél előbb megkezdje működését, ehhez pedig az kell, hogy a részjegyzés minél szebb eredménnyel járjon. Az ország közvéleménye Temesvár és a Bánát nagyiparától, ebben a tekintetben azt várja, hogy részvétele méltó legyen önmagához. Dobrovicescu felszólalása után részletes vita indult meg, amelynek folyamán *Kubitsek Oszkár* bankigazgató annak szükséges voltát hangoztatta, hogy a gyárak és pénzügyintézetek a Hitelintézetnek — véleménye szerint is — feltétlenül jól jövedelmező részvényeit magánosokkal is jegyeztessék.

Szana Zsigmond javaslatára

az értekezlet a következő határozatot hozta:

A Bánáti Gyárosok Szövetsége melegen üdvözli a nagyipar tökéletesítését biztosítani hivatott Nemzeti Hitelintézet alapítását, a melyet a legnesszebbmódon összeköttetésekkel teljes latba vétésével támogat. A Szövetség felhívja tagjait, hogy a részvényekből, amelyek mint tőkebefektetés is a legnagyobb figyelmet érdemlik, megfelelő mennyiséget szerezzenek. A Szövetség melegen ajánlja a részvényjegyzést a magántőkének, mely ezzel jól jövedelmező elhelyezést talál. Arra való tekintettel, hogy a jegyzési határidő a napokban lejár, a Szövetség a jegyzéseknek haladéktalanul való eszközzését és a bejelentéseknek a Banca Nationala helybeli fiókjához való eljuttatását ajánlja.

„Tíz évig ne politizáljanak.”
(Gorton angol tábornok intelme Magyarországhoz.)

(Saját tudósítónktól.) Budapestről táviratozzák: Gorton tábornok, aki 1919. augusztusától 1922. februárjáig a budapesti angol misszió feje és aki az ismeretes soproni népszavazáskor a nemzetközi katonai bizottság angol vezetője volt. Budapestre érkezett. A tábornok látogatása magánjellegű és csak barátait látogatja meg. Egy újságíró kérdést intézett a tábornokhoz, hogy milyennek látja Magyarországot jelenlegi helyzetét. Gorton a következőképpen válaszolt: Magyarországon legalább tíz esztendőig ne politizáljanak.

Az egymilliárd márkás bankó.

A könyvkiadó vállalat főnöke, akinek Mark Twain néven mutatkoztam be, hogy megvétele ajánlam „Az egymillió fontos bankó” című nagyszabású humoros vadregényemet, ugylátszik megnyerte tetszését, mert megdicsérte benyújtott munkámat:

— Az az izé, amit az angol valutakérdésről írt, egész jó. Alapos, szakszerű dolog. Miről is van csak benne szó?

Láttam, hogy bele se nézett a kéziratba, hát a szó szoros értelmében vett dió-héjba foglalva elmondtam neki a kérdéses humorreszk tartalmát:

— Egy fogadás körül forog az egész. Két milliárdos megveszi a bankban a világ legnagyobb névértékű pénzjegyet, az egymillió fontos bankót és odaadják az elsőtoprongyos embernek egy hónapra...

— Kosztba?

— Nem. Hanem arra fogadtak, hogy mi történik a csavargóval; aki ezzel a bankjeggyel akar fizetni korcsában, üzletekben: becsukják-e mint tolvajt, vagy pedig anélkül, hogy fel kellene váltani a bankjegyet, meg tud-e élni egy hónapig abból a nimbuszból, amit

ennyi pénzt kölcsönöz valakinek? Megesimálták a próbát és az nyerte meg a fogadást, aki azt állította, hogy fényesen meg lehet élni az egymillió fontos bankóból, a nélkül, hogy az ember felváltaná.

A kiadóvállalat igazgatója figyelmesen végighallgatott, aztán összeráncolta homlokát és így szólt:

— Ez egy marhaság.

— Miért? — kérdeztem megdöbbenve.

— Mert egy ilyen nagy bankóval a zsebben, amit senki sem tud felváltani, a mai világban éhen lehet halni.

— Bár lenne az én zsemben egy ilyen bankó — sóhajtottam.

A direktor benyúlt irásztala fiókjába:

— Nézze, ne beszéljünk anynyit. Itt van az újonnan kibocsátott egymilliárd márkás bankó. (nem is millió, hanem milliárd!) tegye el. Ha három napig meg tud élni Berlinben, anélkül, hogy felváltaná, vagy kiadná ezt a bankót, akkor magáé egyetlen leányom keze a fele kiadóvállalattal és az összes deficittelemmel együtt.

Balcsaptam tenyerébe és gondosan tárcámra rejtettem a bankjegyet.

Másnap reggel a tőzsdére siettem és gyorsan vásároltattam huszonöt kötés Krupp-részvényt. Amikor fizetésre került a sor, elővettem az egymilliárd márkás bankjegyet és büszkén meglobogtattam. Az úgynök amikor megpillantotta, szemmel láthatólag megilletődve nyúlt a hatalmas pénzdarab után:

— Ezt előlegnek akarja adni. — kérdezte — na és mikor jön nekem a többivel?

— Tavaly husvétkor, — válaszoltam kissé zavarodottan — illetve Krisztus előtt ötszázötven... de azért várjunk holnapig az egészszel.

Azzal sietve visszavonultam, mert nem engedhettem, hogy elvegye tőlem a bankót és így elveszítsem a fogadást. Elhatároztam, hogy inkább veszek magamnak egy kis palotát Charlottenburgban és betértem az egyik ismert ház és telekiügynökhöz az Unter den Linden-en. Hamar kiválasztottam egy hatszobás villát és mielőtt megkérdeztem volna, mibe kerül, elővettem az egymilliárdos bankjegyet és meglobogtattam. A boltiszolga, aki a szoba másik sarkában a főnök cipőjét pucolta, félreértette mozdulatomat és elővette bugyellárisát:

nak, a pártpolitikában felszabaduló energiákat az egyesek használják fel az ország jólétére és gazdasági meg erősödésére. Az ország sulyos helyzetében csak egy politikát követhet: a kormány politikáját. Anglia sem engedheti meg magának a pártpolitikai fényűzést mindaddig, amíg háboru utáni erőinek birtokában nem érezte magát.

Szétugrasztott bankközgyűlés.

F... elhocsátott igazgató különös trükkje. Egy bécsi középhank, a *Wiener Bank A. G.* kedre közgyűlést hívott össze. A közgyűlést azonban nem lehetett megtartani, aminek egészen furcsa okai vannak. — A bank egy elhocsátott igazgatója, dr. *Fuchs*, a birtokában levő 6000 részvény alapján 200 közgyűlési megjelenésre jogosító igazolványt állított ki és szétosztotta barátai között, akik meg is jelentek a közgyűlésen. Mikor *Roth* Henrik atlénök a közgyűlést megnyitotta, az egyik ilyen *Fuchs*-féle „részvényes” a jelenlévők nevében — *székeket kért a közgyűlési terembe.* Ez a kívánság semmiképpen sem teljesülhetett mert a szobában, ahol a közgyűlés lefolyt, nincs hely 200 szék számára. A részvényesek azonban hangosan követelték székeiket.

— A pénzünkért ülni akarunk!

— Miért ül az igazgatóság?

A közgyűlés megtartása ilyenformán lehetetlenné vált. Az igazgatóság új közgyűlést fog összehívni.

— Felváltam talán?

Elmenekültem a veszély elől és felkerestem a Wertheim-áruházat, hogy egy öltözet ruhát vegyek magamnak. Felpróbáltam egy sötétkék zakót, ami nagyszerűen illett természetemre és miután előlről, hátulról megnéztem magam a tükörben, kijelentettem:

— Mindjárt fenn is tartom magamon. Mibe kerül?

— Tizenöt dollárba, — felelte az ekírúsitó.

Elvezetett gondoltam arra, hogyan, meg fog rökönnyödni ez a szimpatikus fiatal ember, ha megtudja, milyen bankjegy-monstrummal akarok fizetni. Könnyedén megkérdeztem tőle, hogy mennyi is most tizenöt dollár márkában?

— Másfél milliárd, — hangzott a válasz.

Mielőtt belehaltam volna ebbe, legalább megakartam ebédelni. A leves két milliárdba került és mert nem tudtam kifizetni, a csapossal kirugattak az étteremből. Alig tudtam a bankót megmenteni. Amire a henteshez értem, már tizenöt milliárdba került a szafaládé, a mit kigusztáltam magamnak. Szerencse, hogy cigarettám volt még és így rágyujthattam azzal a szikrával, amit a szemem akkor szórt, amikor a mozdótrafikus az utca-

A német valutabank.

(Kibocsátják az aranymárkát.)

Berlinből jelentik: A birodalmi tanács elfogadta a valutabank föllállítására vonatkozó törvényjavaslatot, amely reálisan fundált fizetőeszközt, az úgynevezett új márkát tervezi, amely az aranymárkával egyenrangú lenne. — Az új márkát a birodalomtól független, az egész német közgazdaság által föllátható valutabank adná ki, amelynek alaptőkéje körülbelül 3.200.000.000. A bank jegyeit 5 százalékos aranymárka járadéklevelek fedeznék, amelyeket jelzálog adóssággként a mezőgazdasági és ipari birtokokra tábláznának be, egyébként pedig a résztvevő foglalkozási ágak adóssághökövényein alapszanak. — További fedezetül arany és devizák szolgálnának, amelyek a bankhoz befolyának. A betáblázott jelzálogadósság az aranymárkában való hozzájárulás négy százalékaról szól és kamatmentes. A járadékleveleket 500 aranymárkáról állítják ki. — A bank jegyeit járadéklevelek ellenében cserélik ki. Az új valutabank köteles lesz a birodalomnak a birodalmi banknál levő birodalmi adósság törlesztésére 1.200.000.000 márkát rendelkezésre bocsátani, amely összegből 300.000.000 kamatmentes. A papírmárka további intézkedésig törvényes fizetőeszköz marad meghatározott nagyságban.

sarkon pofonvágott, mert egymillióval akartam fizetni a skatulya gyufáért. A közelben ácsorgó koldus azonnal megfogott:

— Négy nap óta nem ebédeltem...

— Nincs apróm, — ráztam le mérgesen.

— Dehogy nincs, nagyságos ur. — méltatlankodott — az előbb láttam a nagyságos urnál egy egy milliódos jancsibankót.

Kezdett világosodni a fejemben: rájöttem, hogy alkalmasint esett a márka kurzusa, amióta tegnap az egymilliódos bankjegyet kibocsátották. Odamentem a rikkancshoz és egy B. Z. am Mittag-ot kértem tőle, hogy megnézzem benne a tőzsdorovatot.

— Tessék, — szölt az újságarús és kezembe nyomta a lapot.

— Mibe kerül?

— Egy billiárd.

— Várjon egy percig, — mondtam neki és beszaladtam a szembenlevő kávéházba, hátamra vettem az egyik tekeasztalt és kivitttem a rikkancsnak.

— Tessék a billiárd, — nyomtam kezébe diadalmasan.

A fogadást egyébként elvesztettem, már csak azért is, mert a koldusnak szórakozottságból odaadtam az egymilliódos bankjegyet és ezzel megszegtem a megállapított feltételeket.

Megdőltek a Mold elleni vádak

(Jelentéktelen ügyé törpült a szenzációs bűnügy. :- A védelem Mold József szabadonbocsátását várja.)

(Saját tudósítónktól.)

A világszenzációvá kürtölt Mold ügyben az utóbbi időben feltűnő szélszélű következt be. A fantasztikus vádak, melyekkel Mold Józsefet és társait illették, megdőlték. A vizsgálat megkezdte a vizsgálat folyamán kinyult és összehozogzott szálak kibontását. A hatalmas büntényt most már mint jelentéktelen ügyet kezelik a vizsgálatot vezető hatóságok és a fantasztikus híresztelések figyelembevétel nélkül megkezdődött a valódi tényállás kiderítése.

Mold József vasuti főfelügyelő a háború és az azt követő évek alatt az aradi vasutigazgatóság jóléti intézményeinek vezetésével volt megbízva. A jóléti intézménynek az volt a célja, hogy a vasutasok a lehető legminimálisabb áron szerezhessék be szükségletüknek egy bizonyos részét. Mikor Mold József ellen Adamescu vasuti főtitviselő a bűnügyi feljelentéseket megtette, a jóléti intézményeknél tapasztalt hiányokról tett feljelentést, amelynek következtében Moldot nyolc hónappal ezelőtt letartóztatták és a vasut szolgálatából elbocsátották. Mold azóta az aradi ügyészség fogházának lakója.

A letartóztatott gyanúsított védőügyvédje utján azonnal kérte, hogy a jóléti intézményeknél tapasztalt hiányokat vizsgálják felül. Azóta nyolc hónap telt el. A nyolc hónap alatt azután Mold személyes ellenségei a legsúlyosabb vádakát emelték a volt főfelügyelő ellen, akit nem kevesebb, mint tizenkét gyilkosság elkövetésének vádjával illették. A vizsgálatot ebben az irányban is megindították. Exhumálást is rendeltek el az ügyvel kapcsolatban, amely negatív eredménnyel végződött. A fantasztikumok ezzel megdőlték és a vizsgálatot a hatóságok ismét rendes mederbe terelték.

A jóléti intézmények aktáinak felülvizsgálására két hónappal ezelőtt az államvasutak fővárosi vezérigazgatóságától két vezérigazgató érkezett Aradra, akik megkezdtek a vizsgálat lefolytatását, amely a mai napon nyert befejezést. A vizsgálatot állítólag az lassusította meg, hogy a vasut részéről delegált vizsgálóbiztosok állítólag elvitték a szükséges iratokat, amelyeknek nagyrészt még ilyen hosszú idő alatt sem sikerült beszerezni. Így Mold védelmének nagy erőfeszítést kellett ki fejtetni, hogy a hiányos akták dacára a vizsgálatot megkezdhesék.

A vizsgálat lefolytatásával — mint értesülünk — Mold szerepe részben tisztázódott és így a legkomolyabb vád, amellyel a gyanúsítottat illették, megdőlt. Megállapították, hogy a jóléti intézmények egymillió lei hasznót hoztak az államvasutaknak és semmi néven nevezendő hiány az előfordulható porlódon kívül nem találtak. A jóléti szervezet működésének elszámolásában a borbély, a szabó, cipész, stb. műhelyekben deficitet talált a bizottság, amely megállapította, hogy ez nem onnan ered, mintha Mold pénzt juttatna elvett volna, hanem igen olcsó áron dolgoztak a vasutasoknak, úgy, hogy lehetetlenség lett volna a mérleget ráfizetés nélkül

lezárni. Moldot — mint megállapították — ezért felelősség nem terheli, mert a volt főfelügyelő még a műhelyek üzembe állása előtt jelentette a vasutigazgatóságnak, hogy az adott körülmények között nyereség nem lehet és ezt az igazgatóság hallgatólagosan tudomásul is vette.

A Közlöny munkatársa felkereste ma dr. Miclosi Emil aradi ügyvédet, Mold József volt vasuti főfelügyelő védőjét, akit megkérdezett arra nézve, hogy miután Mold szerepe csaknem teljesen tisztázódott, mit fog most tenni a védelem a nyolc hónap óta fogszámban levő Mold kiszabadulása érdekében. Miclosi dr. munkatársunk kérdésére a következő feleletet adta:

— A védelem most az illetékes hatóságok tényleges rendelkezését várja, mert a vádak megdőléseivel a védelem közbenjárása nélkül kell meghoznia a szabadonbocsátási végzést. Azonban nincs kizárva, hogy a távbelladonna mérgezés fantasztikus vádia esetleg még hitelre találhat. Mold József, aki nyolc hónapja foglya az ügyészség fogházának, minden valószínűség szerint a legközelebb időn belül ismét becsületes emberek között fog sétálni. Vértés Imre.

Ausztria kenyere.

(Gazdasági tárgyalások Ausztria ellátására.)

Az osztrák kereskedelmi kormány október hónap folyamán jelentős gazdasági jellegű tárgyalásokat fog folytatni két szomszédos állammal, amelyeknek exportja Ausztria élelmezése szempontjából elsőrendű fontosságu. Ez a két ország Magyarország és Jugoszlávia. Mindkét országgal szerződéses viszonyban van a köztársaság, de e szerződések részben lejártak, részben pedig kiegészítésre szorulnak. A Magyarország gal való tárgyalásokra vonatkozó anyag mindkét részről teljesen kész van és a tárgyalások e hónap közepe felé megindulnak. Ugyancsak e hónap folyamán kezdődnek a gazdasági tárgyalások Jugoszláviával. E tárgyalások párhuzamosan fognak folyni Bécsben és Belgrádban. A tavalyi ideiglenes kereskedelmi szerződést, mely kompenzációs alapon épült fel, ezidén is megtartják, csak annyiban egészítik ki, hogy a kompenzációs elvet dijszabási kedvezményekkel pótolják és nyersformán kombinált szerződést kötnek. Az osztrák kormány a jugoszláv mezőgazdaságnak és állatkivitelnek messzemenő dijszabási és vámilleték-kedvezményt fog nyújtani, míg Jugoszlávia a kedvezményes vámtételek érvényét az osztrák iparcikkekre fogja kiterjeszteni. Ez alkalommal megejtik a háború előtti adósságokra és az osztrák jugoszláviai, illetőleg a jugoszlávok ausztriai

birtokaira vonatkozólag tavaly, köztött szerződéseken a szükséges korrekciókat és kiegészítéseket.

A radnai kegytemplom felszentelési ünnepe.

(A hálaünnep két napos programja.)

Az emberi áldozatkészség a tűz által elpusztított máriaradnai kegytemplomot újjáépítette és szebbé tette mint valaha volt. Az újjáépített kegytemplom felszentelése és felavatása, amelyen Pacha Ágoston apostoli kormányzó is résztvesz, október hatodikán és hetedikén, szombaton és vasárnap fog megtörténni. A felszentelési ünnepek előkészületei most folynak és az ünnepekre Románia római katolikus hívői tömegesen zárandóknak el Mária-Radnára. Aradról az Éfő-rózsafüzér Társulat szombaton reggel hat órakor indul el gyalog, hogy a kegytemplom felszentelésén jelen lehessen. Vasárnap reggel hat órakor a hegyaljai motoros vagy vilamos különvonata indul, amely az aradi római katolikus híveket dr. Lakatos Ottó aradi plébános vezetésével viszi a máriaradnai ünnepekre. A hálaünnep a kegytemplom újjáépítése alkalmából a következő programmal fog végbe menni:

Szombaton, október 6-án: 1. A búcsusok fogadtatása. A délelőtti folyamán gyónás és áldozás, ami délután is folytatódik. Egész délelőtti istentisztelet, szentmise és könyörgés. 2. Fél tíz órakor ünnepélyes rekviem a tűz áldalmával halált halt tüzoltó lelki üdvéért. 3. Délután fél 3 órakor rózsafüzér-ájtatosság és németnyelvű prédikáció, utána ünnepélyes vecsernye. 4. Délután 4 órakor rózsafüzér-ájtatosság és magyar nyelvű prédikáció, utána énekes litánia és áldás. 5. Ugyancsak délután 4 órakor rózsafüzér-ájtatosság, prédikáció és litánia bolgár nyelven a Lourdes-kápolna előtt. 6. Délután 6 órakor az apostoli kormányzó érkezése és fogadtatása. 7. Este 7 órakor magyar és német nyelvű prédikáció. Körmenet a kegyképpel. Te Deum és áldás az oltári szentséggel. Vasárnap, október 7-én a délelőtti program ugyanaz, mint előző napon. Tíz órakor prédikáció, püspöki nagymise és istentisztelet. Tizenkét órakor apai áldás kiosztása a kegytemplom előtt.

A szabadkőművesek a Népszövetség mellett. Genéből táviratozzák: A nemzetközi szabadkőműves szövetség szeptember 25-től 30-ig ülésezett Genfben és a gyűléseken Európa és Amerika delegátusai huszonhárom országot képviseltek. A főprogram az volt, hogy a szövetség csatlakozik a Népszövetség törekvésehez, amely az igazi béke és az emberek közti jóakarati viszonyállítására törekszik.

Hogy áll a leu?

Okt. 4-én 100 leierért adtak

Nálunk:

- 2.50 svájci frankot.
 - 7.54 francia frankot.
 - 9.200 bélföldi magyar koronát.
 - 12.000 tényleges magyar koronát.
 - 13.500 bélföldi magyar koronát.
 - 32.600 osztrák koronát.
- Zürichben 25750 frankot
 Parisban 775 frankot
 Brüsszelben 4500—10800 kor.-t
 Bécsben 32.500 osztrák koronát
 Berlinben 200.000.000 márkát
 Prágában 15.50 székelt
 Belgrádban 41.50 dinárt
 Newyorkban 46 centet
 Londonban 1 font 980 leit.

Aladták Konstantinápolyt

(Kivonultak az antantcsapatok.)

Milanoból táviratozzák: A Tribuna szerint Harrington lord az antant csapatok konstantinápolyi főparancsnoka. Konstantinápoly átadásakor beszédet mondott, amelyben azt kívánta, hogy a törökök a jól megérdemelt fejlődés és boldogulás után haladjanak. A török csapatok elvonultak a táborok előtt. A főnök lelkesen ünnepelte a török katonákat és a távozó szövetséges csapatokat. Délután fél négy órakor kiürítették az antant-csapatok Konstantinápolyt. A kikötőben elinduló antant hajók dísztüzet adtak. A török csapatok 6-án diadalmenetben vonulnak be a fővárosba.

Az orvosi lakhely.

Körorvosok, akik más megyében laknak. Az aradmegyei orvosi hivatalhoz ma érdekes rendelet érkezett a közegészségügyi főfelügyelőségtől, amellyel a körorvosokat székhelyük elfoglalására utasítja. Az illetékes minisztériumnak tudomására jutott, hogy a körorvosok sok esetben nem laknak körletük székhelyén, hanem kényelmi és egyéb szempontoktól vezettetve szomszédos községekben, sőt a körletükön kívül laknak. Így megtörtént, hogy egyik-másik orvosi székhelyen négy-öt orvos is lakott, míg a szomszédos orvosi körleték székhelyén egy sem. Megtörtént az is, hogy egy orvos, nem hogy nem körlete székhelyén lakott, hanem nem is abban a megyében, amelyben körlete volt. Ezeknek az állapotoknak a közegészségügy látta kárát és ezért most a főfelügyelőség utasítja a megyei főorvosokat, hogy szigorúan ellenőrizzék a rendelet végrehajtását és amelyik körorvos annak november elsejéig nem tesz eleget és nem költözik körlete székhelyére, úgy tekintik, mint aki nem hajlandó szolgálati kötelességeinek eleget tenni.

A kisajátítások új rendszere.

(A polgármesteri kongresszus megállapodása.)

(Saját tudósítónktól.) A legutóbb Temesvárott lezajlott országos polgármesteri kongresszus a kisajátítások kérdésében nagyfontosságú megállapodásra jutott, mely a kisajátítás eddigi módszerét alaposan meg fogja változtatni, ha a parlament a kongresszusnak ebben a kérdésben elfoglalt álláspontját a magáévá teszi.

Köz tudomású dolog, hogy mindenkor, amikor városrendészeti okokból egy-egy telek, vagy házkisajátítása vált szükségessé, az illető telek, vagy háztulajdonosa a kisajátítandó ingatlan teljes értékét fizette meg a várossal, ezt — összeköttetései felhasználásával — sokszor „értékemelkedés” címén a tényleges értéknel nagyobb összeget csikart ki a várostól.

Új utcák nyitásakor a beníftések siettek idejében az illető vidéken minél több telket összevásárolni, mert tudták, hogy ezeket majd jó pénzben fogja megvenni a város.

A polgármesterek kongresszusára, a múltak tapasztalatain okulva azt az ideát vetették föl a fogad

ták el, hogy a jövőben szükséges kisajátítások esetében ne a tényleges értéket térítsék meg a tulajdonosnak, hanem ennek csak egy részét, mert az utcarendeziés által a szóban forgó ingatlan értéke oly arányban emelkedik, hogy a megmaradó rész is többet ér, mint a kisajátítás előtt az egész ingatlan.

A polgármesterek kongresszusa ezen határozatát a kormány útján a parlament elé fogja terjeszteni, hogy ez a kérdés mielőbb törvényhozás útján rendeztessék.

Nem lehet tagadni, hogy a kisajátítás kérdésének törvényben való új meghatározása nagyban hozzá fog járulni ahhoz, hogy a kisajátítással kapcsolatos spekulációt és visszaélést letörje, másrészt azonban féltő, hogy csak a város érdekeit szem előtt tartó rendelkezések az ingatlan tulajdonosok érdekeit veszélyeztetik, s így ennek a kérdésnek végleges szabályozása nagy áttekintést és nagy megfontolást igényel.

Több mint valószínű, hogy az érdekeltek erős ellenakcióit fognak kifejteni a törvényjavaslat ellen s így érdekes parlamenti vita lesz kilátás.

Irodalom, művészet

Az olasz opera.

(A nagy zeneszerzők legújabb munkái.)

Rómából táviratozzák: Az olaszországi sajtó hónapok óta az opera termelés silánysága és a nagy mesterek télenlése fölött kesereg. Most azonban ugylátszik teljesen megváltozott a helyzet, mert a lapok legújabb számaiban olyan hírekkel vannak tele, amelyek szerint az olasz operatermesztés ismét nagy és értékes lesz. Az „Il Giornale d'Italia” elégtétellel állapítja meg, hogy a legközelebbi szezon operapremierekben gazdag lesz. Puccini Giacomo „Turandot” címen írt új operát, amelyet azonban csak 1925-ben akar előadni. Puccini jelenleg a toszkánai parton levő Viareggio-ban tartózkodik, ahol tiszteletére a napokban ünnepi játékok lesznek. Puccini ezután Bécsbe utazik, hogy Lehmann csodálja meg új szerepeiben. Mascagni Pietro a „Cavalleria rusticana” címen fejezte meg egy operát és ennek az az érdekessége, hogy Mascagni több mint harminc éve, 1890 óta dolgozik rajta. Még a szöveggönyvön kell néhány simitást csinálni és azután ez az opera már ebben a szezonban színpadra kerülhet. Zandónai, a „Francesca de Rimini” szerzője Lagerlöf Zelmának, a kitűnő svéd írónőnek „Gösta Berling” című szöveggönyvét zenésíti meg és ebben a szezonban fogják bemutatni. Umberto Giordano, aki a „Madame Sans-Genes” nagy sikere óta hallgat most Sem Benelli „Cene delle Befte” című szöveggönyvére szeres zenét és ennek a bemutatási jogát a milanoi Scala szerezte meg magának. Riccittelli aki „Compagnacci” című operá-

sárnap két előadást tart az aradi színház társulat. Délután az elmúlt héten bemutatott mulatságos operettel, a Szép asszony kocsisát játsszák a bemutatón szereposztásában és este Az asszony verve jó című régen nem játszott népsziművet elevenítik fel. — A Bajadér az újabb operettirodalmom legkiválóbb terméke, amely amióta bemutatásra került Aradon állandó kedvelt műsordarabja a városi színháznak. Az operett főszerepeit a színház legnépszerűbb tagjai Horváth Mici, Balogh Böske, Sebestyén, Tompa és Selmecci játsszák pénteken is.

* Temesvári színházi hírek. A Szép asszony kocsisa operett bemutatója lesz péntek este. A kiváló operett a legelső rangú szereposztásban kerül színpadra. Süveges Aranka ebben az operettben mutatkozik be a temesvári közönségnek. Sárvay Rózsi, Lengyel Irén játsszák a női szerepeket. Vénusz Árpád, Deésv Jenő, Kassay játsszák a férfi szerepeket. E premierrel kedvezni akar az igazgatóság a közönségnek és nem premier hélyarákkal, csak rendes hélyarákkal adják. Ugyancsak a Szép asszony kocsisa kerül színpadra szombaton délután, vasárnap délután, szombaton este és vasárnap este is.

o o

Mozi.

* Aradi mozihírek. Pénteken kerül színpadra a Urániában Bródy Sándor erkölcsrajza, a Dada. Pethe Imre és Gaál Anna, a magyar színművészet ismertnévű, becsült rendezői játszák a főszerepeket Bródy Sándor, nagyszerű életképében a Dadában. A ma élő, hírneves magyar író költői szépségekkel telt erkölcsrajza a Dada, amelynek kiválóságát mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy a Dadát rövid egymásutánban három budapesti színház is előadta s minden alkalommal nagy és jelentős sikert aratott. A Bródy-szindarab éppolyan nagyszerűen és elevenen hat filmen is, talán még megkapóbb, még lenyűgözőbb a kis dada-tragédia a „mozivásznon”. — A hőselkü leány a címe a sejtelmesen érdekes, izgalmas meséjű afrikai tragédiának, amely csütörtöktől vasárnapig kerül vetítésre az Apollóban. Az Afrika-kutató leánya aki magaraihagyatottságában a holdimádók hatalmába jut, bátor elszántsággal utját állja annak, hogy a fekete szultán alattvalói lázadást szítsanak az angolok ellen. Az üdözés alatt a leány a vérengző emir fogságába kerül, ahonnan rettentő izgalmak és életveszélyes kalandok után sikerül csak elmenekülnie a vérengző feketék karmaiból.

o o

Németország szanálása.

(Németország is a Népszövetséghez fordul pénzügyi szanálásért.)

Bécsből táviratozzák: A Nemzeti Újság és az Újság azt a hírt közlik, hogy Stressemann érintkezésbe akar lépni Seypel osztrák kancellárral. Az érintkezésnek az lenne a célja, hogy az osztrák kancellár létesítsen egy megbeszélést Zimmermann ausztriai pénzügyi diktátor és Stressemann között, amelyn felvetnék azt az eszmét, hogy Németországot is szanálják pénzügyileg Ausztria mintájára. A hírt fenntartással kell fogadni, mert nem képzelhető el, hogy Németországot elfogadjon olyan feltételeket, amelyeket az ilyen gazdasági szanálás megkövetel.

Tolvaj pénzügyigazgató

(Husz millió tünt el a teleormani pénzügyigazgatóságon.)

Bucurestiből táviratozzák: Teleormani nagyszabású panamá és hihetetlen lopások nyomára jöttek rá a hatóságok. A pénzügyigazgatóság pénztárából egy este az ottlevő összes pénzkészletet ellopták és az azonnal megindított vizsgálat megállapította, hogy a tolvaj nem más, mint maga Filipescu pénzügyigazgató, aki ez alkalommal két millió leit rejtett el lakásában és a pincében. A pénzt meg is találták több szerelmes levéllel együtt, amelyek Teleormani egyik legelőkelőbb hölgyét kompromittálják. A vizsgálat kiderítette, hogy hónapok óta lopkodja a pénztárt az igazgató, minden alkalommal néhány ezer leit vett onnan ki és a hiányokat mindig Popescu Viktor pénztáros fedezte, aki dúsgazdag ember és nem tudta, hogy a pénzek miképpen tűntek el. Az a hölgy, akiért az igazgató lopásait elkövette, éppen az utolsó lopás felfedezésének napján érkezett vissza nyaralásáról a pénzügyigazgatóság kocsiján. Filipescut letartóztatták, de megindították a vizsgálatot Popescu pénztáros ellen is, aki ma dúsgazdag ember, holott a háboru előtt ágrólszakadt szegény volt. Beavatottak úgy tudják, hogy husz millió tünt el az igazgató és a pénztáros kezében. Az igazgatóság egyik tisztviselője feljelentést tett a letartóztatott igazgató ellen, hogy a néhány hónappal ezelőtt elhunyt intendánst ő mérgezte meg azért, mert egy ízben hivatalos időn túl a pénztárszobában látta őt ögyvelegni.

24 millió — egy font kenyér.

(Millió százalékos emelkedések.)

Berlinből táviratozzák: Az elmúlt hónapban még az eddigi méretek szerint is szokatlan mértékben emelkedtek a mindennapi megélhetéshez szükséges cikkek árai. Augusztusban a júliusi árhoz képest 1509.4 százalékkal emelkedtek az áruk, míg a szeptemberi áruk ezt az emelkedést is jóval felülműlik. A hivatalos kimutatás szerint a szeptemberi drágulás indexszáma az augusztusihoz képest 2682.1 százalékos mutat. Az élelmickek árainak szorzószáma az augusztusi 694.722-es számmal szemben 19.694.169-re emelkedett, vagyis aminek békében egy márká volt az ára, annak ugyanannyi márká volt szeptemberben az ára, mint amennyi a szorzószám. A ruházati cikkek áraiban még nagyobb volt az emelkedés, amennyiben az augusztusi 1.126.858-ról 26.702.536-ra emelkedett a szorzószám.

Berlinből táviratozzák: Október harmadikán a jegynélküli kenyér fontja, ami alig több egy fél kilónál 24.000.000 márkába kerül.

Sport.

Gloria-CFK ATE bajnoki mérkőzés képezi szóbeszéd tárgyát a sport közönségnél. Az eddig még veretlen csapatok küzdelme a bajnoki pontokért nivós, szép sportot ígér. A mérkőzés vasárnap délután 4 órakor lesz az óvártéri pályán, előzőleg a második csapatok, délelőtt pedig a törpe és ifjúsági csapatok játszanak.

HIREK.

A gyufa.

Egész kicsi, jelentéktelennek látszó eset. Ugy történt, hogy patlant egyet, mint egy véletlenül elszült revolver, aztán sisergett egy hosszut mint egy fiók srappel és tízes szikrája a szemembe ugrott. Nem nagy dolog csak a balszememet vesztettem el. Milyen szerencse, hogy egy dobozban száz darab helyett, csak öt vagy tíz van. Így egy doboz tartalma legfeljebb csak tíz lyukat furhat az ember arcán vagy ruháján. Mi lenne ha százat furhat? Rémmel még gondolni is rá.

Ugy is tudja mindenki, hogy miről van szó, az indiszkrétó teljesen felesleges. Igen kérem egy dohoz hetvenöt barni és majdnem üresen kapja az ember. Ez még csak sok, az az hogy kevés. Valamikor, emlékszem úgy duzzadt a doboz a tartalomtól, hogy csak úgy nyiszorgott, amikor az ember kinyitotta. Akkor egy krajcár volt egy doboz. Ma hetvenöt barni és zörög az ürességtől. Néha azért méltányolja az ember testi épségét. A benne levő öt vagy tíz darabból csak kettő-három lobban lángra. A naiv emberek ilyenkor haragra lobbannak nem gondolva a megmentett testi épségüire és épségben maradt ruhájukra.

A krájeros azt mondja, hogy ő nem tehet róla, menjek panasza a monopoligazgatósághoz. A monopoligazgatóság a miniszterhez küldött. Ott még nem voltam. Hiába is mennék, úgy sem adhatja vissza a balszememet. De hogy is küldhetnek onnan? Csak az Atya-uristenhez és ha már odajutottam legfeljebb a sóhivatalhoz felebbezhetek. (p. g.)

A királyi pár októberben biztosan Temesvárra érkezik. Coste Gyula dr. temesvári prefektus ma kijelentette munkatársainak, hogy a királyi pár október hó folyamán feltehetően meglátogatja Temesvárt. A királylátogatás ez alkalommal hosszabb időre terjed, amennyiben négy öt napig maradnak a felséges vendégek Temesváron. A királyi pár fogadtatására nagy előkészületek folynak.

A király Jassyban. Bucurestiből jelentik: Ferdinánd király, aki jelenleg a mármarosi havasokban vadászik, holnap Jassyba utazik és résztvesz a mezőgazdasági kiállítás megnyitásán.

Avarescu és Argetoianu kibékölttek. Bucurestiből jelentik: A Viitorul közli, hogy Argetoianu és Avarescu között az ellentétek teljesen elsimultak. A béketárgyalásokat Goga közvetítette. Avarescu kommunikét tesz közzé, amely szerint Argetoianu megtartja eddigi tisztségeit a néppárt vezetőségében.

Nagy sikasztás a külügyminiszteriumban. Bucurestiből jelentik: A külügyminiszteriumban nagy sikasztás történt. Giorgescu levéltáros egy csekket, amely a ruszesuki román konzul részére szólt, elsikkasztott és értékét 510.000 leit elmulasztotta. A levéltárost letartóztatták.

A fascista szervezkedés Aradon

(Nyilatkozik a szervezet aradi vezetősége.)

Mai számunkban megemlékeztünk arról, hogy az aradi rendőrség és az ügyészség Brádon fascista propagandairatokat foglalt le és a szervezkedés vezetői ellen eljárást indítottak. Ma a fascista szervezet nyilatkozatot küldött hozzánk, amelyben a szervezkedés jogosságát hangsúlyozza. A nyilatkozat tartalma a következő:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Becses lapjában f. hó 4-én megjelent „Fascista szervezkedést nyomoz az aradi rendőrség” című felhívására, megjegyezzük, hogy szervezkedésünk úgy Arad városában, mint a vidéken is, az illetékes hatóságok tudomására hozott és következképpen büntető eljárás megindításáról szó sem lehet annál inkább, mivel a „Fascia Nationala Romána” alapszabályai igazságügyminiszteri legaprobálva vannak, és az Ifjví törvényszéknél 3552—1923. sz. alatt bejegyeztettek. Ezen szervezet, mely nyilvánosan működik, tisztán nemzeti alapra van fektetve, vezérelve: a rend, a becsületes munka, a fegyelem, célja pedig a román nemzet kulturális, anyagi és gazdasági haladásának fejlesztése. Azok a tendenciozus hírek, amelyek az Adevarul, Dimineata, Lupta, Presa, Aurora és a hasonló napilapok hasábjain napvilágot láttak, hogy t. i. ezen szervezetnek összeköttetései voltak a külföldön működő — és a sok vér árán megszerzett, drága hazánk elleni törő szervezettekkel nexusban voltak, valamint az, hogy ezen szervezet székhelyein kiszállások és házkutatások lettek foganatosítva, valamint hogy hivatalos kompromittáló iratok elkoboztak — alaptalan rágalom, mely ellen erőlesen tiltakozunk. Ha tény megnevezése.

Elmarad a temesvári Marghilomann-kongresszus. Lintia Livius dr. temesvári ügyvéd ma táviratot kapott Marghilomann volt miniszterelnöktől, aki közölte, hogy fivérének halála miatt nem jöhet el a 7-ére tervezett kongresszusra, amelynek megtartását október 21-ére halasztották el.

Aranyparitásos ügyvédi honorárium. Budapestről táviratozzák: A budapesti ügyvédek mozgalmat indítottak, hogy a jövőben az ügyvédi honoráriumot aranykoronában állapítsák meg.

Harminc millió koronás pénzbírság. Budapestről táviratozzák: A Teréz-köruton levő Magyar Ház tulajdonosát adócsalásért harmincmillió koronára ítélték.

Tripoliszban olasz tisztet elvilkoltak. Rómából táviratozzák: Tripoliszból érkezett jelentés szerint itt egy olasz autót, amelyben öt tiszt és két benschülött volt, rablók megtámadták. Két megcsontított holttestet megtaláltak, a többi elűnt. Az autót felgyújtották.

leg itt-ott bizonyos iratok, alapszabályok etc., netalán elkoboztak, az csak az egyes hatóságok tulkapásainak és szervezkedésünk alapszabályait nemismerésének tulajdonítható. — amitt remélünk, hogy a közel jövőben több előfordulni nem fog. Fascia Nationala Romána Sectia Arad.

A nyilatkozatot dr. Benca Dénes aradi orvos írta alá, aki a fascista szervezet aradmegyei csoportjának vezetője. A szervezet aradi székhelye a Str. Vichentiu Babes (Kiss Ernő-utca) 6. szám alatt van.

Az aradi fascista szervezkedésről szóló mai cikkünkben megemlékeztünk arról is, hogy az aradi ügyészségen a röpiratok temesvári nyomtatója Hiller és Társa temesvári nyomdatulajdonosok ellen is eljárást indít. Munkatársunk ma felkereste a nyomdátulajdonost, amelynek tulajdonosa kijelentette, hogy a fascista szervezet temesvári vezetőségének rendelkezésére tényleg készített nyomtatványokat és pedig ezer példány röpcédulát, ötezer alapszabályt és ötezer tagsági igazolványt. Ezeket a nyomtatványokat minden egyes esetben az elbírás szerint bemutatja a temesvári ügyészségen és az ügyészség rá is nyomta bélyegzőjét a nyomtatványokra, a szabad terjesztés engedélyezése jelül. A nyomdatulajdonos kijelentette még, hogy jóhiszeműen járt el, mert tudomása szerint a fascistáknak jóváhagyott alapszabályaik vannak és ezenkívül minden nyomtatványon rajta van nyomdájának impressziója. Egy másik nagy temesvári nyomdában készültek fascista tagsági igazolványok, ezeken azonban nem szerepel a nyomda megnevezése.

Proces verbal nem tárgyalnak adóügyet. Az aradi pénzügyigazgatóságon működő évi bizottságok ma azoknak az adóügyet, akik az eddig felvett proces verbal-okat (jegyzőkönyveket) nem hozták magukkal, nem tárgyalta le. Ezek számára új tárgyalási napot tűznek ki, ami azonban ismét a bizottság munkaidejének kitolását jelenti, de kellemetlen és kényelmetlen a felekre nézve is, amit csak úgy kerülhetnek el, ha mindenki proces verbaljaival felszerelten jelenik meg illetékes bizottsága előtt. Ugyancsak előfordult a pénzügyigazgatóság adóhivatalaiban, hogy olyan felek, akik már végrehajtási eljárás alatt állnak, proces verbal nélkül jelentek meg adótartozásaikat rendezni. Az adóhivatalok vezetői minden ilyen adórendezés alkalmával megkívánják, hogy az adófizetők az adóink összegét igazoló „proces verbal” mutassák fel.

Oló foglalkozással bíró egységnek könnyen elkerülük a sok üléssel kellemetlen következményeit, ha időnkint egynéhány napon át a Kopról, az ideális, jóízű csokoládé hasznát szedik.

— **Mezítelen urinő egy aradi étteremben.** Különös botrány támadt tegnap este az aradi Fehér Kereszt étteremben. Az egyik páholyban egy fiatal, szép urinő, aki két férfi társaságában ült, az étterem közönségének szeme láttára vetkőzödni kezdett. Egymásután vetette le magáról a ruhadarabokat és egy szál kombinében félmeztelenül folytatta a mulatozást. A tulságosan dekoltált hölgy nagy feltűnést keltett és rövidesen hatalmas közönség gyűlt az érdekes látványt kíváncsi páholy köré. Az étterem tulajdonosa figyelmeztette a társaságot a nyilvános helyen szokásos viselkedésre, de ebből hamarosan nagyarányú verekedés támadt, mert a hölgy sértésnek vette a figyelmeztetést és arcultította az étterem tulajdonosát. A társaság férfitagjai és tettelesen léptek fel, mire nagy pincéssereg gyűlt főnökének védelmére és a társaságnak mindhárom tagját megverték. Gyors hatósági közbelépés hamar elismította a már készülődő általános verekedést, mert a vendégek már két pártra oszlottak és több kisebb összetűzés történt közöttük. Az ügynek a rendőri kihágási bíróság előtt lesz folytatása.

— **Megégett artista.** A gyárvárosi kabarében tegnap este Kamura Kamakó japán artista aki égő fákllyákkal produkálta magát, szerencsétlenül járt. Az égő fákllyától ruhája tüzet fogott, amit hamarosan eloltottak, de az artista könynyebb égési sebet szenvedett.

— **Bőrelőn Kerpel könyvtárában**

— **Aradi utlevélügyek.** Az aradi államrendőrség utlevélosztályán a következők jelentkeznek: Rosenfeld Géza, Weisz Arnold, Vichtmann Albert, Császár Imre, Erdélyi Manó, Czárán János, Polgár Albertné, Domokos Gyula, Némethy Emilia, Verner Sándorné, Körösi Janka, Török Erzsébet, Löwinger Zseni, Grosz Magda, Braun Sándor, Böhm Jenő, Szegfű Emilia, Köhler Hurelia, Doppel Mihály, Pilcz Mihály, Gonda Ernő és neje, Schreiber Vilmosné, Szabó Jánosné, dr. Székely Ferenc. — Amerikai utleveleik ügyében a következők jelentkeznek: Schwarz Vilmos, Kiss József, Pankó György, Heinrich István és Dopsa Péter.

— **Házasság.** Halbauer Antal Gurahont és Nagy Böske Arad október 6-án délután 5 órakor tartják esküvőjüket az aradi minoriták templomában.

— **Gyűjtés a temesvári mentőtársulat részére.** A temesvári mentőtársulat házipítési alap javára az első 14 nap alatt a következők adományozták: Spitzer Sámuel sziksziváros 4.900, Lazarovits A. 2000, Ungár Armin, Tunner Cornél és Grosz Lajos és fia Gyárvaros egyenként 1000, Temesvári Hirlan, Benedikt Norbert, Gyuka Vilhelm, dr. Dutschak ügyvéd és Birtler Adolf (Bánátkomlós) egyenként 500, Paul és Hoffman-család 300, Dobos Sámuel Rt. 250, Uniunea Comerciala 200, Papp János, Ballmann Jakab (Biléd) és Mayer Lajos egyenként 100, Schmidt Melchior szabómester 60, N. N. és Zeitz Mihályné egyenként 20 leit, összesen tehát: 13.550 leit. Ezenkívül Pogarschnigg Guidó zeneszerző egy indulót írt Mentők-induló címen és ennek tulajdonosát a mentőtársulatnak engedte át, Neubauer Gida mérnök pedig az épitendő ház megtervezését és az építkezést ingyenes művezetését ajánlotta fel. Mindezen adományokért a társulat vezetősége hálás köszönetet mond

Felakasztotta magát

a letartóztatott aradi szélhámosnő.

(Idejekorán megmentették és átkisérték az ügyészség fogházába.)

Nagy szenzációt keltett Aradon a szélhámos Schüsser Anna letartóztatása, amiről egyedül a *Közöny* számolt be. Schüsser Anna özv. Werner Károlynétól több, mint százezer lei értékű ékszert és ruhaneműt lopott el az elegáns szélhámosnő az éjszakát a rendőrség fogdájában töltötte, ahol öngyilkossági kísérletet követett el. Tegnap este Schüsser Annát kihallgatása után az elsőkerületi rendőrségtől a központi rendőrségre kísérték. Ott egy rendőrfelügyelete alatt külön zárkába helyezték el.

Schüsser Anna egész este megtörtén kétségbeesetten zokogott és többször említette, hogy öngyilkos lesz. A felügyelettel megbízott rendőr félóránként bené-

zett a szélhámosnő zárkájába és semmi gyanusát nem tapasztalt. Schüsser Anna éjszakára megnyugodott és láthatólag el is aludt. Ezzel akarta meglepetésni a kétségbeesett nő mellette levő szobában virrasztó rendőrt.

Éjjel félelgykor a rendőr ismét benézett a zárka ajtaján levő nyíláson és rémülten látta, hogy Schüsser Anna egy falba vert kampósszegre felakasztotta magát. Azonnal berohant a zárkába és elvágta a fehérneműdarabokból összetoldozott kötelet, amelyen a kétségbeesett nő elkékült arccal vergődött. Schüsser Anna csakhamar magához tért és a rendőr fokozott figyelemmel őrizte reggelig amikor átkisérték az ügyészség fogházába.

— **Adomány.** Soltz Gyuláné a radnai templom javára 200 leit adományozott.

— **Megnyitották a kolozsvári egyetem.** Clujról táviratozzák: A cluji (kolozsvári) egyetemi beiratkozások hivatalosan ma kezdődtek meg és ugyancsak ma kezdtek el a felvételi vizsgákat is.

— **Egy fakereskedő öngyilkossága Brassóból táviratozzák:** Az itteni Kertsch villa-szállóban az elmúlt este öngyilkosságot követett el Schultz Manó 55 éves marosvásárhelyi fakereskedő. A megindított vizsgálat megállapította, hogy Schultz anyagi okokból lötte magát föbe. Egy bucu-resti bank olyan vételbe ugratta be Schultzot, amelyen vagyoná tekintélyes részét elveszítette és ezt a csapást a fakereskedő nem tudta elviselni. Schultz régebben brassói lakos volt és mint kereskedő általános becsülésnek örvendett.

— **Fennakadás nélkül adnak utlevelet Temesváron.** Megirtuk, hogy a temesvári prefektúra ismét megkezdte az utlevelek kiállítását, amit néhány napig az utlevélkönyvecskék hiánya miatt szüneteltetett. A kényszerű utlevél szüneteltetés mint megállapítottuk, nem a prefektúra hibájából keletkezett. A Monitorul Oficial nyomdája ugyanis nem tud elegendő mennyiségű utlevélkönyvecskét készíteni. Az utlevélkönyvecskék hiányának felfedezésekor Coste Gyula dr. prefektus egy szenátorral kétszáz könyvecskét hozatott Bucurestiből, majd a prefektus maga is személyesen leutazott Bucurestibe, ahonnan ezer darab utlevélkönyvecskét hozott úgy, hogy ma már fennakadás nélkül állítják ki az utleveleket a temesvári prefekturán.

— **Szerencsétlenül járt munkás.** Nistor József 18 éves famunkást ma reggel súlyos szerencsétlenség érte a temesvári Kampler-féle fatelepen. Egy fűrészgép elkapta kezét és összeroncsoita. Súlyos sebével a kórházban ápolják.

— **Lopás az aradi pályaudvaron.** Reiser Tamás temesvári vendéglős az aradi pályaudvari pénztárnál jegvet váltott, miközben pénztárcáját tízezer lei tartalommal ismeretlen tettes zsebéből kilopta. A zsebtolvajt a rendőrség keresi.

— **Letartóztatott tolvajok.** A Temesvár-józsefvárosi rendőrség elfogta Török József, Coda Ferenc, Mazoch József és Magnus Kálmán tolvajokat, akiket különböző lopások miatt letartóztattak és az ügyészség fogházába kísérték.

— **Sikkasztás a Banca Romaneasca temesvári fiókjánál.** Ma nagy sikkasztásnak jöttek nyomára a Banca Romaneasca temesvári fiókjánál. A pénztárból 100 ezer lei hiányzott. A nyomozás során megállapították, hogy a sikkasztást a bank fiatal pénztárosa Rasca Nicolai követte el. A sikkasztó pénztárost letartóztatták és bezárástól tájk az ügyészség fogházába. Tekintettel arra, hogy a bank kárát teljesen megtérítették, valószínű, hogy a feljelentést teljesen visszavonják.

— **Megrugta a ló.** Kaszab Silviu lippai 30 éves gazda ma kocsijával Temesvárra érkezett. Az utcán valamit igazított lován, mire az úgy homlokon rugta, hogy eszméletét veszítette. A mentők a kórházba szállították.

— **Sárvay Rózsá édesanyjának balesete.** Sárvay Rózsá, a temesvári színtársulat szubrettjének édesanyját súlyos szerencsétlenség érte. Az uriaszony Grand Hotelbelf lakásán a lépcsőn elesett és kézcsuklóján csonttörést szenvedett.

— **Szünetel a vizsgálat.** Ertesítjük a közönséget, hogy folyó hó 6., 8., 10., 12-én este 10 órától reggel 6 óráig a vizsgálat az egész városban szünetelni fog.

— **Kozmetika.** Elismerten legjobb arc masszage és Henna hajfestést végez Székely hölgyfodrász Arad, Bohus-palota. Minden bel- és külföldi pipere cikkek nagy választékban.

— **Jelentkezék a károsult.** Az aradi rendőrség bünygyi osztálya felhívja azt a kereskedő céget, kit Rainovics Constantin alias Costescu 75.000 lei erejéig 1921. évben megkárosított — jelentkezék.

Katonai jelentkezések sorrendje Aradon.

Aradra érkezett rendelet értelmében az 1878—1898. évi születésű hadköteleseknek Katonai szemlén kell megjelenniük, tekintet nélkül arra, hogy hadifoglyok voltak. Kötelesek jelentkezni azok is, akik a katonai szolgálat alól fel voltak mentve, akik eddig nem voltak a katonai ellenőrző bizottságnál beírva és akik 1923 április 1-ig nem teljesítettek katonai szolgálatot.

A jelentkezések a következő sorrendben történnek: Október 15—16-án az 1898. évfolyambeli 17—18-án 1897, 19—20-án 1896, 22-én 1895, 23-án 1894, 24-én 1893, 25-én 1892, 26-án 1891, 27-én 1890, 29-én 1889, 30-án 1888, 31-én 1887, november 1-én 1886, 2-án 1885, 3-án 1883—84, 5-én 1881—82, 6-án 1878—80. Az itt felsoroltak az aradi államrendőrség katonai osztályánál kötelesek jelentkezni, kivéve a gyárimunkások, akiket a gyárakban írnak össze a következő sorrendben: November 9-én az Astra gyárban, 10-én a CFR, depóban, 12-én a Neuman-gyárban, 13-án délelőtt a Textilgyárban, délután a kötőszövő gyárban, 14-én délelőtt a fűrészgárban és délután a villamos üzemeknél. Minden jelentkezőnek be kell mutatni az összes katonai okmányait. Akik fel akarják mentetni magukat és akik már fel vannak mentve és az 1898 után született katonakötelesek a városban a Cercul de Recrutare-nál jelentkezzenek.

— **Siremléket állítanak Köller táblabírónak.** Két hónappal ezelőtt halt meg Aradon Köller János táblabíró, az aradi törvényszék legidősebb bírójá. A jószívű bíró és nemeslelkű ember, mint a fiatalokú bíróság elnöke egész életében a jótékony szolgálatában állt. Az aradi Patronázs gyermekmenhely megalapítója és elnöke volt és mint ilyen fizetésének legnagyobb részét minden alkalommal a menhelynek adományozta. Örökösét most adták el az elhunyt táblabíró ingóságait és az értük kapott 9000 leit átadták Neubrun Jenő törvény szerű irodagazgatónak, aki azt az egyik aradi pénztárban helyezte el. Ugyancsak átadták Neubrunnak, az elhunyt törvénykönyvekből álló könyvtárát, aki az darabonként olcsó áron szétszítja az aradi bírák és ügyvédek között. Az összegyűlt összes pénzen Köller János táblabírónak díszes siremléket emelnek.

— **Egy kis hős az aradi kutvakiállításon.** A kárpáti harcokban teljesített hű szolgálatot a kis „Hektor”, mint a ploestii gyalogezred sebesült felkutatója. Számos katoná életét mentette meg a kis kutva, amely sűrű erdőkben és hegyoldalokon felkutatta a sebesülteket és csaholásával nyomonvezette az egészségügyi katonákat. Szerette is mindenki az ezredben, kényeztették a Hektort. Egyszer azonban Hektornak is segítségre lett szüksége, egy útközvetben ellőtték a negvedik lábát. A hadosztály egészségügyi intézetébe került, ahol megoperálták, még pedig sikerrel. A kis hős három lábon egészségesen járkal most, sőt a nyarat Herkulesfürdőn töltötte, ahol naponként három lábon ugrándozott el a térézenéhez. — Tulajdonosa, egy beiusi (belényesi) hölgy megígérte, hogy a kis hőst kiállítja az október tizennegyedik kutvakiállításon.

— **Tettenért hazardjátékosok.** A temesvári Bristol-kávéházban Hartmann János, Miron János és Beni Mihály nasi-vasit játszottak, ami tudvalevőleg tiltott szerencsejáték. A rendőrség a hazardjátékosokat tettenérte, az asztalon levő 1260 leit lefogalta és a játékosok ellen az elűrást megindította.

LEGUJABB,

Stresemant bízták meg újból kormányalakítással.

Berlinből táviratozzák: A Wolff újság jelentése szerint Ebert elnök elfogadta a kormány lemondását és ismét Stresemant bízták meg kormányalakítással.

Puccsot terveznek a német császár visszatérésére.

Londonból táviratozzák: A Daily Mail szerint egy kurír a monarchisták megbízásából felkereste a német extrónörököt, aki jelenleg Wirringen szigetén tartózkodik. A kurírnak fontos megbízatása volt a monarchistáktól. Ugyancsak a hírforrás arról is be-

számol, hogy a trónörökös meglátogatta az excsászárt. A monarchisták hatalmas készülődéseket tesznek a jelenlegi rezsim megbuktatására. A közeljövőre puccsot terveznek Vilmos excsászár és a trónörökös visszatérésével kapcsolatban.

Halállal fenyegetik Mussolinit.

Rómából táviratozzák: A faszistapárt végrehajtó bizottsága Massimo Rocca titkár végleges lemondását elfogadta, a melyet Mussolini maga követett a párttitkárnak vele történt konfliktusa miatt. Mussolini egyben a végrehajtóbizottság utján figyelmeztette a párt tagjait, hogy hagyjanak fel minden belső egyenetlenséggel és vitákkal, mert a faszisták kormányának minden erejét és idejét igénybeveszi a külpolitikai helyzet. Ennek dacára Farinacci, a faszistapárt intranzingens irányzatának

vezére cikket írt, amelyben figyelmezteti Mussolinit, hogy barátai tanácsát kövesse. A figyelmeztetésben Farinacci antiszemitaizmus fenyegetéssel illeti a miniszterelnököt, mert a belügyminiszterium államtitkára: Finzi zsidó vallású. Cikkét azzal a fenyegetéssel fejezi be, hogy a mussolinizmus továbbra is becsapja a tiszta faszizmust, akkor Mussolini életének hónapjai meg vannak számlálva. Hangsúlyozza, hogy nem fogják tűrni a Nitti, Giolitti és don Sturzo féle politikát.

Közgazdaság.

Kétmillió márka — egy leu

Ma Berlinben kétmillió márkát fizettek egy leuért, és Zürichben egymilliomodrész svájci frankra szállott alá 100 márka értéke. A leu Zürichben ma kissé aláhanyatlott. Párisban azonban 10 centimest emelkedett.

Aradi valutaárak. (Október 4.) Francia frank 13.50, svájci frank 40, dollár 219, dinár 2.30, szokol 6.50, lira 9.80, angol font 999, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.0031. — Kifizetések: Budanest külföldi 85, helyi 135, Bécs 326, Prága 6.50, Zürich 39.70, Milano 975, London 995, Páris 13.15, Newyork 218.50, Belgrád 2.50.

Temesvári valutaárak. (Október 4.) Newyork 218, dollár 220, London 990, angol font 995, Páris 12.80, francia frank 12.90, Zürich 38.80, svájci frank 39, Milano 9.75, lira 9.70, Belgrád külföldi 245, helyi 2.35, dinár 2.20, Prága 6.47, szokol 6.25, Budapest külföldi 92, helyi 144, magyar korona 135, Bécs 333, osztrák korona 315.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Október 4.) Kifizetések: Páris 12.98, London 998, Newyork 217.50, Milano 966, Zürich 39, Bécs 0.0031, Prága 6.50, Budapest 0.00120. — Valuták: Napoleon 790, márka 0.00030, leu 2, török lira 1.20, angol font 1005, francia frank 13.30, svájci frank 39.50, lira 9.40, drachma 3.80, dinár 2.30, dollár 225, lengyel márka 0.0080, osztrák korona 0.0031, magyar korona 0.085, szokol 6.40.

Zürichi zárlat. (Október 4.) Berlin 0.000001, Newyork 560.25, London 2547, Páris 32.70, Milano 24.90, Prága 16.65, Budapest 0.03, Belgrád 6.47.50, Bucuresti 252.50, Varsó 0.0010, Bécs 0.007850.

Budanesti devizaközvető jegyzései. (Október 4.) Napoleon 69000, Amsterdam 7600—8040, Berlin 0.0035—65, Bucuresti 94—107, lei 95—108, London 88200—92600, angol font 88700—93100, Milano 880—935, lira 890—945, Newyork 19400—20500, dollár 19550—20650, Páris 1150—1216,

francia frank 1165—1231, Prága 583—627, Varsó 0.04.05—60, Bécs 0.27.40—29.60, Zürich 3440—3660, svájci frank 3460—3680.

Carpentier győzelme.

Londonból jelentik: Hétfőn este az Olimpia-Hallban, sok ezer néző előtt, szenzációs sporteseményt játszott le. Carpentier, a francia boxbajnok, akit eddig csak a néger Battling Siki győzött le, mérkőzött Joe Beckett angol bajnokkal. A belépőjegyekből befolyt összeg meghaladta a 30.000 angol fontot. A mérkőzés annyiban jelent rekordot a boxmeccsek történetében, amennyiben Carpentier 48 másodperc alatt végzett ellenfelével. Ilyen rövid idő alatt boxbajnoknak még nem sikerült a győzelmet elérni. — Carpentier már 1919-ben egy perc 14 másodperc alatt győzte le Beckettet, 1913-ban pedig az angol Wellset 1 perc 13 másodperc alatt. A két bajnokot a tömeg lelkesen üdvözölte. Amikor megadták a jelet a küzdelem kezdetére, Carpentier azonnal támadni kezdett és jobboldalról olyan ütést mért ellenfelének állkapcsára, hogy ez távolra kezdett. Beckett még nem tért magához, amikor második ütés érte ugyanazon a helyen. Erre térdre rogyott, míg az ütések tovább követték egymást. Beckett végül háttára esett. A bíró erre elkezdte a második percek számolását. Beckett maga gerje azonban belátta, hogy hiába való a további küzdelem és földre dobta a szivacsot annak jeléül, hogy feladja a küzdelmet. Carpentier knockouttal győztesnek jelentették ki. A boxmérkőzés közönsége, amely egy székelyért 100 fontot, a legolcsóbb helyért 5 fontot fizetett, csalódottan távozott a túlrövid mérkőzés miatt. Legalább Beckett győzött volna.

Nem volt lopás — mégis találtak tolvajt

Most keresik a károsultat. (Saját tudósítónktól.) Megirtuk, hogy Gál Irén temesvári lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Rózsa-utcában két fiatalember megtámadta és 360 leit tartalmazó ridiküljét ellopták. A károsult nő ma bevallotta a rendőrségen, hogy a rablás csak kitalált mese, amit azért eszelt ki, mert négy hét óta elmaradt a varrodából s így akarta szülei előtt pénze hiányát elfogadhatóvá tenni. A rablótámadó fiatalemberek elleni nyomozás során a rendőrség elfogott egy Reiterbach nevű egyént, aki bevallotta, hogy négy nappal azelőtt a Scudier-parkban ezer leit rabolt el egy svábasszonytól. A rendőrség most keresi a károsult svábasszonyt.

„Alkalmi speditőrök.”

(Nagyszabású vámsalást lepleztek le Budapesten.)

Budapestről jelentik: Néhány nappal azelőtt Rajna Antal textilereskedőhöz beállított egy fiatalember és kijelentette, hogy behozatali engedéllyel bír és behozza azokat az árukat, amelyek hetek óta a vámházban hevernek. Rajna megadta a fiatal speditőrnek az elvámoltatási megbízást, aki az árut hihetetlen gyorsasággal beszállította. Összesen kilenc milliót kapott az elvámoltatásért. A kereskedő azonban az elvámoltatásról semmi írást nem kapott.

Néhány nap múlva megjelentek üzletében a vámhivatal emberei s kérték a vámbankettát, amely igazolja a behozott áruk szabályos elvámoltatását. Miután a kereskedőnek vámbankettája nem volt és a speditőr sem tudott ilyet felmutatni, maga a kereskedő tett feljelentést a rendőrségen a speditőr ellen, mert nyilvánvaló volt, hogy hamis vámolással hozta ki a szállító az árut a vámházból, a költségekre és vámdíjakra kapott kilenc milliót a saját számára tartotta meg.

Ennek az első följelentésnek a hatása alatt, hat ilyen „alkalmi speditőr” állítottak elő a főkapitány ságra, akik mintegy bandászerűen együttműködtek. Egyik a másik segítségével intézte a csalárd utazó árubehozatalt, amelynek költségeit a kereskedőktől kasszírozták be s az állampénztárba természetesen egy fillért sem szolgáltatottak be.

Az őrizetbe vett hat szállítóndó házkutatást tartottak s különféle hamisított okiratokat találtak náluk. Vasárnap kezdődött részletes kihallgatásuk, mert a rendőrség teljesen ki akarja bogozni a nagy szabású mutatózó láncolatot csalásokat. Az egyik őrizetbe vett speditőr már beismerte, hogy csak úgy tudott gyorsan és olcsón drá-

ga árukat elvámolni, ha a jövedelméből részt adott a vámtisztviselőknek is. Meg is nevezte azt a két vámtisztet, akik neki a kezére játszottak az áruk elvámoltatásánál. Ezt a két vámtisztet a rendőrség őrizetbe vette.

Comarati:
IOAN NICHIU

Virágcserep

miképpen méretben.

Fajence kályha.

ugyszintén

Chamotte téglá

kapható legjobb minőségben

Szilágyi & Comp.

aradi keramiai gyárában.

Telefon 556. 4014 Telefon 556.

NYILTER.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen gyermekem, illetve unokám.

Wagner Ferenc

elhalálása alkalmából ravatalára virágot helyeztek, temetésén megjelenések, részvétükkel fájalmunkat enyhíteni igyekeztek, továbbá az Aradi Közgazdasági Bank igazgatójának, valamint a tisztviselő karnak szíves adományaiért ezúton mondunk hálás köszönetet.

5683

Wagner és Stéger család.

Csobod János

vizsgázott fogtechnikus

őzv. Morgenstern Gyuláné fogszatimétermet Arad, Strada Bratianu (Weitzer János-utca) 15., a főpostával szemben átvette. 4076

Alkalmi eladások!

Emeletes 8 lakásos bérház a város központján 5 szobás elfoglalható lakással. — Tízennégy lakásos emeletes bérház, óriási borpincével 700 ezer leiert. — Több magánház 3—4—5 szobás elfoglalható lakással. — Üzletházak helyben és vidéken. — Gazdálkodásra alkalmas házak. — Mű- és gőzmalmok. — Szőlők a hegyalján eladók. Bővebbet Haász-iroda Arad, Str. Románului 5. (Zrinyi-u.) 13541

Olcsó butorbeszerzési forrás!

Az „Aradi Kisiparosok butor-és asztalosműhelye” Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 41. sz. a. ajánlja dusan felszerelt raktárát, ahol háló, ebédlő stb. butorok a leggyorsabbidőből a legdiszesebbig olcsó árban kaphatók.

Franzensbadi iszap Timisoarán

14024

A világhírű franzensbadi ásványiszap rövidesen és biztosan gyógyít rheumát, köszvényt és oszút. Egy teljes kurára utasításokkal 260—Leu utánvét mellett kapható a franzensbadi lerakathal A. Ferenczi, Timisoara, Strada Bonáz 14

Butorok

a legjobb kivitelben állandóan raktáron és mérsékelt áron mellett kaphatók: 18779

VICTORIA-butorgyár,

ARAD, Strada Ioan Calvin 42.

Lerakat: Neuman palota, (Strada Horia.)

Oszi felöltő- és ruha- ujdonságok megérkeztek:

JULIU PLESZ GYULA

éghöz, Arad, Str. Col. Piriel (Vörösmarty-u.) 3., a színház hátsó bejárásával szemben. :: Külön mértékosztály. Saját angol és francia divat szalon. :: Olcsó szolid árak. :: Dús választék. :: Kérem a névre ügyelni.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 2 lel.

Vastagabb betűvel 4 lel.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
A legkisebb hirdetés ára 10 szőlő 20 lel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Házasság.

KÉT JÓBARÁT megnősülne oly nővel, akiknek rokoni elősegítik gyors kirándulást Északamerikába. Lehet özvegy 17-24 évesig. Csak fényképpel ellátott teljes című leveleket „28-30” jellegével Wallinger hirdetője Arad továbbítja. 13340

Alkalmazás.

TANULÓ fizetéssel felvétetik Márton Jakab szabó cégébe, Arad, Piața Avram Iancu. 5676

HÁZISZOLGÁT keresek, ki virágok kezeléséhez is ért. Cim Aradi Közlöny kiadóiban. 5459

KÖNYVELEST értesítő írású fiatalembert keresek azonnali belépésre. Ajánlatok eddigi működés és igények feltüntetésével „Fakereskedő” jellegre Aradi Közlöny kiadóiba. 5660

PERFEKT KÖNYVELŐT keresünk. Románul tudók előnyben. Mairovitz Mór és Fiai Arad, Strada Cloșca 11. 5664

MOTORKEZELŐ, ki oberurselt benzintornánál már dolgozott, felvételre keresztek. Jelentkezők írásbeli ajánlatukat küldjék Mairovitz Mór és Fiai igazgatóságára, Savarsin címre. 5665

ÜGYES mindenest felvétetik Arad, Str. Consistorului (Batthyány-utca) 29. ház-mesternél. 5668

FIATAL szobaleányt, bejáró szakácsnőt keresek Arad, Str. Vicentiu Babes (Kiss Ernő-utca) 3-5. 5667

TEXTIL szakmában jártas, román, német és magyar nyelvet beszélő segédek keresek. Ajánlatokat „Magas fizetés” jellegre Aradi Közlöny kiadóiba. 5670

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozok magányos urhoz intelligens nő. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 13340

MINDENES főzőnő 16 fizetéssel azonnal felvétetik Bul. Gen. Dragalina 16. (Aponyi körút 8.) II. em. ajtó 11. 5675

SZERSZÁM lakatos, esztorgályozásban is jártas, állandó munkára felvétetik. Kolm József Arad, Str. Consistorului 11. (Batthyány-utca 32.) 14030

Lakás.

BUTOROZOTT, csinos szoba fiatal házaspár részére kerestetik. Címeiket kérem Aradi Közlöny kiadóhivatalába „Fiatal ház” jellegre. 5652

Vétel és eladás.

VASZON-ERNYŐ üzletbejártat főie, használt, de jókarban, hozzá való teljes felszereléssel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5000

TELJESEN jókarban levő fehér gyermekágy és íróasztal eladó. Cim Aradi Közlöny kiadóiban. 4001

NŐI ÉS FÉRFI fehérneműt, asztal és ágyneműt, antik butorokat, porcellánokat, szőnyegeket, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. pobb. 1000

ELADÓK fűszerállvány 98 fiókkal, dupla mészáros légszokrény, mák és kávédaráló, cukorka-állvány üvegekkel, német gyártmányú tizedes mérleg, ugor-kás hordók, stb. Cim Aradi Közlöny kiadóiban. 5674

KÉT bőr fotel asztalkával, masszív ebédlő diván, 2 róz karnis modern háló szobák, antik szekrények, orvosi rendelő, szőrmék olcsón eladó (omissio, Arad Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. Mindennemű szőrmét veszek. 5677

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédlők, háló szobák, valamint kárpitos árak olcsó áron kaphatók. Wiegenfeld Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 40a) 13585

LISZTKERESKEDŐK, PÉKEK, CUKRASZOK FIGYELMÉBE! Máscai uradalmi henger műmalom ajánlja kiváló minőségű lisztterményét megvételre. 5593

EBÉDLŐ PERZSA, összekötő perzsák meghízásból olcsón eladók Salon Artistiqueban Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 5607

VESEK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb árakon. Kertel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon 385. 13629

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sűrűn keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon Arad, Ortutay-palota. 13573

SZILSKIN és perzsa kabát, kézimunka ágyterítők, függönyök, törülközők, női fehéreneműk, ebédlő divány, ágyak, asztalok, tükör, íróasztal, storok, kézimunkák, férfi és női télikabátok, női ruhák, dísztárgyak, 2-ös számú gőzmosógép, briliáns gyűrű, stb. eladó Arad Str. Consistorului 12. (Batthyány-utca 23.) I. em. jobbra. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

Női kabátok, ruhák, pongyolák, intézeti kötők, szövetek 58.— Leitől, kabát- és kosztüm-kelmék, flanelek, bélések legolcsóbban beszerezhetőek Arad, Piața A. Iancu (Szabadság-tér) 2. Mérték után a legegészségesebb ruhák, kabátok és kosztümök készülnek. 5515

Férfi-öltöny, télikabát és raglán-szövet nagy választékban: I. Schutznál, Strada Eminescu, Deák F.-u. 28-30

Építészek! Bányák! Vállalkozók! Viszonteladók!
Saját készítményű kubicus és nyárfa talicskák elsőrangú kivitelben, szolid árak mellett kaphatók: 14012
AUFRICHT MIKSA, tűzfű, épület-, fenyő-szerszám- és műbutor-fakereskedésében.
ARAD, Calea Victoriei 1-2. Telefon 69. IRÓDA: Strada Bugar 8. Telefon 10.

Ma már mindenki tudja, hogy legjobban és legolcsóbban **GOLDSTEIN LAJOS**-nál, Arad, Str. I. Brațianu (Weltzer-utca) vásárolhatunk harisnyát, keztyűt, női és férfi szveteret, 400 Yardos olasz órna 9.— Lei, Clark 13.— Lei, D. M. C. 450 Lei. — Munkások és tisztviselők 5% árkedvevényben részesülnek.

EBÉDLŐBUTOR, finom kivitelű egyben, vagy darabonként eladó. Muráse (Zsigmondháza) 31. sz. Községháza mellett. 14030

Ingatlan.

BÉRHAZ üzlethelyiséggel, tökébefektetésre igen alkalmas, azonnal olcsón eladó. Bővebbet Dr. Zeiner Gusztáv ügyvéd irodájában Arad, Str. Eminescu 29. szám alatt. 5678

AZ ARADI határban 9 hold első osztályú föld és egy készlet cséplőgép, eredeti magánjára, teljes felszereléssel eladó. Polonyi Pál Arad, tanya, Gábor-dűlő 2. sz. 5662

VIDÉKI ház főforgalmu fűszerüzlettel, italmérséssel és trafikengedéllyel eladó. Heibrunn Jakob Feketegyarmat Arad-megye. 5669

BELVÁROSI földszintes, kertes ház elfoglalható 4 szobás, fürdőszobás lakással. 360 ezer leiert eladó. Haász-iroda Arad, Strada Romanului 5. (Zrinyi-utca.) 13541

CSÁK vasárnapig olcsón eladó Arad, Strada Oituz 18. (Illés-utca 68.) számú magánház azonnal elfoglalható lakással. 5673

ELADÓ ERDŐK 40 és 100 holdas őserdők kitermelési engedéllyel, 300-500 waggon tűzifa 3000 köbméter fenyőfával, 150.000 és 300.000 leiert eladók. Megbízott Argus-iroda Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 13421

TEMESMEGYE legnagyobb mezővárosában emeletes, nagyforgalmu szálloda, kávéház és étterem négy évi szerződéssel 350.000 leiert eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13936

Üzletek.

BELVÁROSBAN fűszerüzlet poharazással, lakással, 25 éve egy kézben, öregség miatt, 1 szobás cserelakással 45 ezer leiert sűrűn eladó. Haász-iroda, Strada Romanului 5. (Zrinyi-utca.) 13541

JÓFORGALMU vendéglő magányos házban kétszobás lakással 55.000 leiert eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13935

Oktatás.

PERFEKT francia és angol órát adó nő, vagy férfit keresek. Cim Aradi Közlöny kiadóiban. 400

Ellátás.

TELJES ellátást nyerhet uriember, uricsaládnál. Cim Ecce-hirdető Arad. 13964

TELJES ellátást keres intelligens leány belvárosban. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 13340

Különléle.

VILLANYSZERELÉST, csengőberendezést legolcsóbban vállal Schwarcz műszerész Arad, Strada Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 12815

CREME MADELAINE

Kiváló hatású kozmetikai készítmény szeplő bőrátka (mitesser) pattanások, arcrovósság, májoltok és arcbor minden tisztáltsága ellen. — Készítik:

Dr. Földes & Hehs

gyógyszerészek, pipere szappan és vegyészeti gyár: Arad, Micalaca. Budapest Bertalan-utca 26. Margit creme gyár. Ügyeljünk a márkára, óvakodjunk a hamisításoktól és hasonlami utánzatoktól. 13591

Malomvevők figyelmébe

Műmalom legjobb buzatermő vidéken konkurencia nélküli, vasuti állomás tözsomszédságában, kedvező fizetési feltételekkel, más vállalat átvétele miatt sűrűn eladó. 18541

Megbízott: Haász Albert Irodája, Arad, Strada Romanului 5. (Zrinyi-utca)

Öt szobás

fürdőszobás belvárosi magánház elfoglalható lakással, sűrűn eladó. Bővebbet Wallinger-irodában Arad, ahol több eladó modern magánház van előjegyzésben. 13840

Lakást keresők

figyelmébe!

Egy 3 szobás lakás magánházban. Egy 8 és egy 3 szobás lakás bérházban sűrűn eladó.

HAÁSZ-iroda Arad, Str. Romanului 5. (Zrinyi utca) 13541

Tiszti Kaszinó Étterem

Temesvár

legelőkelőbb étterme

Kitűnő konyha

Elsőrangú kiszolgálás

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

Alólirott pénzintézet a nála szervezett aligazgatói állásra pályázatot hirdet. Pályázók, akik a bankszakma összes ágaiban — beleértve a deviza- és arbitrage-üzletet — az ezen állásnak megfelelő gyakorlattal bírnak, felkértnek, hogy eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket fizetési igényeik megjelölése mellett folyó évi október hó 15-ig nyújtsák be.

Ugyanezen intézet keres mielőbbi belépésre egy hosszabb bankgyakorlattal bíró, a folyószámla vezetésben is teljesen jártas tisztviselőt. Mindkét állásnál a román nyelvet szóban és írásban bíró pályázók előnyben részesülnek. 5666

Lugoj, 1923. évi szeptember hó 25-én.

Krassói Takarékpénztár.

Kabát tiffin minden színben 295.— Lei métere. Posch-áruház, Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-u.) 8.